

Innst. 224 S

(2013–2014)

Innstilling til Stortinget fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Dokument 8:43 S (2013–2014)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Karin Andersen om å ta imot flere syriske flyktninger

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Norge tar imot inntil 5 000 flyktninger fra Syria.»

Det vises for øvrig til dokumentet for nærmere beskrivelse av forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jan Bøhler, Stine Renate Håheim, Stein Erik Lauvås, Helga Pedersen og Eirik Sivertsen, fra Høyre, Frank J. Jenssen, Mudassar Kapur, Bjørn Lødemel og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Mazyar Keshvari og lederen Helge André Njåstad, fra Kristelig Folkeparti, Geir S. Toskedal, fra Senterpartiet, Heidi Greni, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Sosialistisk Venstreparti, Karin Andersen, viser til Representantforslag 43 S (2013–2014) fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Karin Andersen om å ta imot flere syriske flyktninger. Forslagsstillerne ber om at Stortinget samtykker i at regjeringen tar imot inntil 5 000 flyktninger fra Syria

etter anmodning fra og i samarbeid med UNHCR, og at regjeringen forelegger en vurdering av hvor mange flyktninger det er mulig å ta imot allerede i 2014 og hvordan dette kan finansieres.

Den humanitære krisen i Syria er en av vår tids største humanitære kriser og komiteen merker seg at situasjonen ikke ser ut til å bedre seg. Komiteen viser til forslaget hvor det kommer frem at det ved utgangen av 2014 vil være opptil 4,1 millioner mennesker på flukt fra Syria, og at de fleste av disse vil befinne seg i nabolandene.

Komiteen viser til at det for 2014 ble vedtatt en tilleggskvote for syriske flyktninger på 500 personer, og at Norge i 2014 vil ta imot totalt 1 000 flyktninger fra Syria.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til behandlingen av statsbudsjettet for 2014 og at det fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ble lagt inn mottak av 1 000 syriske kvoteflyktninger i tillegg til ordinær kvote på ca. 1 000 kvoteflyktninger. Fra flertallets side gikk forslaget om egen kvote for syriske flyktninger på bekostning av mottak av kvoteflyktninger fra andre land.

Disse medlemmer påpeker at antall kvoteflyktninger ble redusert med 500 flyktninger i budsjettet for 2014 i forhold til det som var opprinnelig foreslått fra regjeringen Stoltenberg II.

Komiteen merker seg svaret fra statsråden, hvor det kommer frem at Norge i 2013 gav 1,31 mrd. kroner i humanitær støtte til Syria og flyktninger i regionen, og at Norge til nå i 2014 har bidratt med 460 mill. kroner. Komiteen merker seg også at statsråden mener norsk hovedinnsats bør være der man når flest og at dette er i regionen rundt Syria.

Statsråden understreker at forslaget vil ha omfattende økonomiske konsekvenser og gjør dagens bosettingsutfordring enda større.

Komiteen ønsker å vise til at FNs høykommissær for flyktninger har bedt vestlige land både om å hjelpe med penger til nødhjelp i regionen og å ta imot flere flyktninger fra Syria. Senest 5. mai 2014 uttalte høykommissæren at det internasjonale samfunnet må øke sin innsats for å hjelpe ofrene for konflikten i Syria. Høykommissæren viser til at FN til nå i 2014 bare har fått inn midler til å dekke 25 prosent av det de trenger for å hjelpe flyktningene i regionen, og at dette behovet bare vil øke kommende år.

Komiteen mener at vi i Norge skal ta vår del av ansvaret som det internasjonale samfunnet nå har for å bidra til å hjelpe syriske flyktninger, og at dette bør være en kombinasjon av hjelp til flyktninger i regionen og å ta imot flere her hjemme.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, merker seg vedlagte svarbrev fra justisministeren datert 5. mai 2014 som viser til at Sverige tar imot 200 flere flyktninger enn Norge. Dette utgjør ifølge forslagsstillerne nå 8 000 syriske flyktninger som har fått permanent opphold i vårt naboland.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Arbeiderpartiet, viser til at det per 14. mai 2014 er 6,5 millioner internt fordrevne i Syria og 2,5 millioner identifiserte syriske flyktninger i naboland, og at det er Syrias naboland som mottar den desidert største andelen flyktninger. Dette flertallet ser at Syrias naboland har svært store utfordringer med flyktningstrømmen fra konfliktområdene, og vil understreke viktigheten av å få på plass adekvat hjelp i nærområdene. De fattige nabolandene Libanon og Jordan har alene tatt imot nesten halvparten av de syriske flyktningene, og disse landene har åpenbart et sterkt behov for bistand til å håndtere situasjonen. Her er det viktig at Norge og det internasjonale samfunnet stiller opp.

Dette flertallet ønsker å berømme den viktige innsatsen UNHCR og frivillige organisasjoner gjør for å sikre mest mulig verdige forhold for de mange flyktninger og internt fordrevne i og rundt Syria. For den store majoriteten av flyktningene er nabolandenes innsats, kombinert med bidrag fra det internasjonale samfunn og frivillige organisasjoner, en forutsetning for overlevelse. Dette flertallet vil i denne sammenheng vise til at Norge siden 2011 har bevilget 1,31 mrd. kroner til dette formålet, hvorav 460 mill. kroner i budsjettet for 2014. Dette flertallet vil vise til at selv om Norge har et ansvar for å motta overføringsflyktninger gjennom FN-systemet, vil den store majoriteten av flyktningene nød-

vendigvis måtte hjelpes lokalt, og at det derfor er viktig at Norge bidrar til dette.

Et tredje flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti, viser til at flyktningkatastrofen i Syria har utviklet seg til å bli en humanitær katastrofe. Dette flertallet viser videre til at Norge som et av verdens rikeste land har et særlig ansvar for å bidra. Dette flertallet mener at Norge må bistå både internt i Syria, i naboland som Libanon og Jordan, og her hjemme. Her hjemme mener dette flertallet at det er naturlig å ta imot flere overføringsflyktninger gjennom FN-systemet enn dem vi allerede har forpliktet oss til. Dette flertallet viser til at Norge også tidligere har tatt imot flere flyktninger når humanitære kriser har oppstått, for eksempel krigen i Kosovo.

Dette flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forelegge for Stortinget en redegjørelse for hvordan Norge kan bistå naboland som Libanon og Jordan med å håndtere flyktningstrømmen fra Syria, samt en vurdering av hvor mange flere syriske flyktninger Norge kan ta imot i 2014–2015.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen allerede har inntatt en offensiv holdning overfor krisen i Syria. Norge tar allerede imot 1 000 overføringsflyktninger fra Syria i 2014, og av de europeiske landene er det bare Sverige som gjenbosetter flere syriske flyktninger.

Disse medlemmer vil videre påpeke at forslaget vil ha omfattende økonomiske konsekvenser, og mener midlene som hovedregel bør benyttes der de har størst effekt. Disse medlemmer vil i tillegg påpeke at dagens asyl- og flyktningpolitikk allerede har store kapasitetsproblemer, og over 5 500 personer med opphold venter nå på bosetting i kommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til spørsmål til skriftlig besvarelse, Dokument 15:704 (2013–2014), «vil regjeringen ta initiativ til en felles og koordinert europeisk innsats for å avhjelpe den kritiske flyktningssituasjonen på grunn av krisen i Syria?» I svaret fremgår det at utenriksministeren ikke vil ta et slikt initiativ. Den humanitære katastrofen i Syria er den verste i moderne tid. Over 120 000 er drept. Ni millioner er på flukt. 12 millioner er rammet av verdens verste

borgerkrig. Norge kan og bør gjøre en forskjell. Disse medlemmer viser til at UNHCR gjør en stor innsats for mennesker i nød. Norge har gjennom mange år samarbeidet godt med FNs høykommissær og fått tydelig anerkjennelse for dette. Disse medlemmer er uenig med regjeringen som har varslet at man vil endre kriteriene for utvelgelse av hvilke flyktninger som kan få beskyttelse i Norge som kvoteflyktning. I krig og katastrofer bør hensynet være å redde liv og hjelpe mennesker ut av nød raskest mulig. I regjeringsplattformen er det varslet en ny modell hvor hensynet til integreringspotensialet i Norge skal veie tyngre for hvorvidt en flyktning skal hjelpes ut av et krigsområde eller ikke. Dette bryter med humanitær tenkning og setter hjelpenes behov foran dem som lider. Ved store katastrofer og i krig er tiden det tar å hjelpe av særlig stor betydning. Praksisen er usolidarisk, byråkratiserende og forsinker effekten av vår egen innsats.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil i behandlingen av Prop. 93 S (2013–2014) (revidert nasjonalbudsjett) komme tilbake til forslaget om forsterket innsats overfor flyktningene i Syria. Mesteparten av innsatsen må settes inn der flesteparten av flyktningene er, men Norge må også være rede til å ta imot flere kvoteflyktninger. Fordelingen av norsk innsats ute og hjemme må skje i tett dialog med FNs høykommissær for flyktninger.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at spørsmålet om å øke antall kvoteflyktninger er et budsjettspørsmål, og at Venstre har prioritert økning i antall overføringsflyktninger i alle sine alternative budsjetter de siste årene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til det svenske migrasjonsverkets hjemmesider, hvor det går fram at nærmere 30 000 syrere har søkt asyl i Sverige siden konflikten startet. Prognosen for 2014 er at 23 000 syriske flyktninger kommer til Sverige for å søke asyl. Dette medlem viser videre til at UNCHR har bedt Sverige og Migrationsverket om å samordne arbeidet med å hente ut 30 000 kvoteflyktninger som befinner seg i nabolandene til Syria. Oppdraget til Migrationsverket er å få flere land til å ta imot kvoteflyktninger.

Å gi syrere beskyttelse kan ikke være en oppgave for bare noen få land. Norge må ta sin del av ansvaret for å bidra til at syriske flyktninger får beskyttelse. Den stadig forverrede situasjonen i Syria gjør at det haster med å sette i gang dette arbeidet, og dette medlem mener derfor at Stortinget snarest må opprette et program for å ta imot flere syriske flyktninger, slik det for eksempel ble gjort i forbindelse med krigen i Kosovo i 1999.

Dette medlem mener Norge må styrke arbeidet for å hjelpe syriske flyktninger, og i samarbeid med UNHCR sørge for at et større antall syriske flyktninger i flyktingleirene i Syrias naboland blir hentet til og gjenbosettes i Norge. Det må også legges til rette for at syriske borgere som allerede befinner seg i Norge og som har familiemedlemmer på flukt fra krigen, får anledning til å få sine slektninger til Norge slik at de kan bli gjenforent her.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Norge, i samarbeid med UNHCR, tar imot inntil 5 000 flyktninger fra Syria.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen sørge for at Norge, i samarbeid med UNHCR, tar imot inntil 5 000 flyktninger fra Syria.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre slike

vedtak:

I

Stortinget ber regjeringen forelegge for Stortinget en redegjørelse for hvordan Norge kan bistå naboland som Libanon og Jordan med å håndtere flyktningstrømmen fra Syria, samt en vurdering av hvor mange flere syriske flyktninger Norge kan ta imot i 2014–2015.

II

Dokument 8:43 S (2013–2014) – representant-
forslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Sol-

hjell og Karin Andersen om å ta imot flere syriske
flyktninger – vedlegges protokollen.

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 3. juni 2014

Helge André Njåstad

leder

Geir S. Toskedal

ordfører

Vedlegg**Brev fra Justis- og beredskapsdepartementet v/statsråden til kommunal- og forvaltningskomiteen, datert 5. mai 2014****Dokument 8:43 S - 2013-2014 - Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell og Karin Andersen om å ta imot flere syriske flyktninger**

Jeg viser til Kommunal- og forvaltningskomiteens brev av 3. april 2014 hvor det bes om min vurdering av et forslag fra representantene Bård Vegar Solhjell og Karin Andersen om å ta imot flere syriske flyktninger.

Norge tar i 2014 imot 1 000 flyktninger fra Syria på kvoten for overføringsflyktninger. 500 av disse tas på en tilleggskvote, og 500 innenfor den ordinære kvoten. Det er et viktig bidrag. I Europa er det bare Sverige som gjenbosetter flere syriske flyktninger på varig grunnlag enn Norge. Sverige tilbyr 200 flere plasser. Jeg kan også nevne at Tyskland har tilbudt seg å ta imot flere syrere i 2013 og 2014, men at dette er et humanitært program med midlertidige tillatelser.

Konflikten i Syria er ekstremt kompleks med et svært uoversiktlig bilde på antall stridende, hvilke grupper de tilhører, stadige skifter av grupper osv. Det begås overgrep på begge/alle sider av konflikten (opposisjonsgrupper slåss også mot hverandre). Det er kjent at mange reiser mellom Syria og naboland for hhv. å delta i kampene og å «hvile». Disse forholdene gjør at det er helt nødvendig med grundige vurderinger i hver enkelt sak. Dette er noe både UNHCR og de andre landene med kvoter for overføringsflykt-

ninger eller andre ordninger for relokalisering er opp-
tatte av.

Støtte til regionen er svært viktig fordi de store flyktningmassene uansett vil befinne seg i nærområdene. FN har lansert den største humanitære appellen gjennom historien for å dekke behovene i regionen. Norge har bidratt, og fortsetter å bidra med midler til UNHCR, og andre i regionen, over Utenriksdepartementets budsjett. Norge har så langt i år forpliktet seg til å bidra med 460 millioner kroner i humanitær støtte. Norge har i fjor og i år bidratt med 1,31 milliarder kroner i humanitær støtte til Syria og flyktninger i nabolandene siden konflikten startet våren 2011. Med de norske bidragene kan UNHCR hjelpe et betydelig antall flyktninger i regionen. Vår hovedinnsats bør være der hjelpen når flest mulig. Et økt mottak i Norge vil uansett bare nå et lite mindretall.

Vi har i dag rundt 5 600 flyktninger i asylmottak som venter på bosetting i en kommune. Mange av disse har ventet lenge på å komme i gang med livene sine i kommunene, og det er allerede et stort press på bosettingsapparatet i norske kommuner for å få bosatt alle som trenger det. Etter min mening er norsk oppfølging av flyktningssituasjonen knyttet til Syria-konflikten tilfredsstillende. Jeg vil for ordens skyld understreke at forslaget i Dok 8:43 (2013-2014) vil ha omfattende økonomiske konsekvenser og gjøre bosettingsutfordringene vi alt i dag står overfor enda større.

